

โครงการ : การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบเศรษฐกิจของชุมชนบนพื้นฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อผู้วิจัย 1) ผศ. สุเทพ พันประสิทธิ์ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปี 2553

หน่วยงานที่สังกัด คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

โทรศัพท์ 02-954-7300 ต่อ 269 มือถือ 084-752-0907; e-mail : sutep_p@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ (1) เพื่อวิเคราะห์ระบบเศรษฐกิจชุมชนอันได้แก่ ปัจจัยการผลิตและผลผลิตของ ระบบการผลิตทางการเกษตร (2) เพื่อประเมินระดับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ อันได้แก่ . ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และ การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี เงื่อนไขความรู้และคุณธรรม ในระบบการผลิตด้านการเกษตร (3) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างและความเชื่อมโยงขององค์ประกอบของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในระบบการผลิตด้านการเกษตร

วิธีศึกษาใช้การสำรวจฟาร์มตัวอย่างของเกษตรกร ศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์การพัฒนาโครงการในพระราชดำริ ของเกษตรกรตัวอย่างทั้ง 4 ภาค จำนวน 284 ราย นำข้อมูลมาประมวลผลเพื่อให้ได้ความสัมพันธ์ของเกษตรกรกับชุมชน และแนวคิดที่เกี่ยวข้อง กับการดำเนินการผลิตทางการเกษตร ตามหลักการเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานของโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ให้เหมาะสมขึ้นโดยค่าสถิติเชิงพรรณนาและค่าความสัมพันธ์โครงสร้าง โมเดลลิשראל (LISREL Model)

จากการศึกษาด้านระบบการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ของชุมชนต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ได้ผลการศึกษาพบว่า 1) รูปแบบกิจกรรมการเกษตรของเกษตรกรตัวอย่าง เป็น การเกษตรแบบไร้นาส่วนผสมที่มีระบบการผลิตในรูปแบบ พืช-ประมง-ปศุสัตว์ โดยเน้นใน รูปแบบ ข้าว-พืชสวน-ประมง-ปศุสัตว์ และมีสัดส่วนการดำเนินกิจกรรมการเกษตรแตกต่างกันโดย ขึ้นกับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งแตกต่างกับสัดส่วนทางทฤษฎี อย่างไรก็ตาม สัดส่วนต่าง ๆ สามารถยืดหยุ่นได้ จึงถือว่าสัดส่วนการใช้พื้นที่ของเกษตรกรแต่ละรายมีความเหมาะสม และสอดคล้องกับพื้นที่ของตนเอง 2) การดำเนินกิจกรรมการเกษตร มีมาก และหลากหลาย นอกจากนี้เกษตรกรยังได้รับความรู้ในการดำเนินการเกษตร 3) เกษตรกรมีกิจกรรมในการประกอบอาชีพของตนเองมากขึ้น มีผลผลิตของพืชหลายหลายออกมาในระยะเวลาที่ต่างกัน ทำให้ลดความเสี่ยงในการดำเนินการทั้งจากสภาพแวดล้อมโดยเฉพาะปริมาณน้ำฝนที่แปรเปลี่ยนไปตลอดเวลา อีกทั้งยังลดความเสี่ยงจากโรคและแมลง ตลอดจนในเรื่องของราคา 4) สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างทั่วถึง ทำให้เกิดการรายได้จากการเกษตรเพิ่มขึ้นทั้งจากการเพิ่มผลผลิตและมีผลผลิตอย่างหลากหลาย ส่งผลให้เกิดความคุ้มค่ามากกว่าความคุ้มทุน เพราะนอกจาก

จะทำให้มีอาหารอย่างพอเพียงแล้ว ยังเป็นผลทำให้เกษตรกรมีงานทำตลอดทั้งปีมีรายได้ต่อเนื่อง ลดการอพยพถิ่นฐาน คุณภาพชีวิตและครอบครัวมีความอบอุ่น สิ่งแวดล้อมดีขึ้นเป็นผลทำให้ ดัชนีทางสังคมลดลง

ข้อเสนอเพื่อการพัฒนา 1) จัดตั้งศูนย์บริหารจัดการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยใช้กรณีของ เกษตรกรที่มีความสำเร็จอย่างแท้จริงเป็นศูนย์กลาง และให้ศูนย์นี้กระจายออกไปทุกภูมิภาคของ ประเทศ 2) จัดตั้งเครือข่ายกลุ่มเกษตรกร / สหกรณ์การเกษตร และจัดโครงการเยี่ยมชมศูนย์สาธิต หมุนเวียนกันไป เพื่อกระจายการรับรู้ และตระหนักถึงผลสำเร็จของการปฏิบัติให้กว้างขวาง 3) จัดตั้งหน่วยงานส่งเสริม และพัฒนากลุ่มเกษตรกร และจัดทำโครงการประชาสัมพันธ์แนวปรัชญา อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ผ่านสื่อที่เข้าถึงกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายอย่างง่าย ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ 4) จัดกิจกรรมส่งเสริม และฝึกอบรม การปฏิบัติตามแนวปรัชญา ไปสู่ระดับที่ก้าวหน้ามากขึ้น หรือจัด เวทีให้ความรู้ โดยใช้เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จเป็นวิทยากร พร้อมนำชมผลงานอย่างละเอียด 5) จัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ตามแนวปรัชญาเกษตรทฤษฎีใหม่เป็นการเฉพาะ โดยจัดทำเป็น วาระแห่งชาติ และ 6) จัดนิทรรศการ ประกวดผลงานทฤษฎีใหม่ทั้งชั้นพื้นฐาน และขั้นก้าวหน้า เพื่อให้แนวปรัชญาเป็นนวัตกรรมทางการเกษตร เป็นที่รับรู้ จูงใจ และตระหนักเป็นเป้าหมายของ การพัฒนาการประกอบอาชีพทางการเกษตร และการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน ของสังคมเกษตรกรไทย

Abstract

The study purpose are : 1) An analyzed the Economic farming system and to analyze the suitability of the new agricultural theory 2) To analyzed the Economic farming system on the Sufficiency Economy as Moderation Reasonableness Self-immunity Knowledge & Morality 3) To analyzed the Linear Structure Relationship model on the farmers Moderation Reasonableness Self-immunity Knowledge & Morality and the community relationship for the improvement of the new agricultural theory suitability.

The Method : To Heavy The Demonstrative farms, the agricultural learning centre and 284 Demonstrative farming development programs under the king catenae in 4 region for descriptive statistical and Linear Structure Relationship model analyze.

The study found : 1) The Demonstrative farming model is a mixed farming of agricultures, fishery and husbandry but emphasizes on rice, horticulture, fishery and husbandry in different proportion depending on the land availability. 1) There are several varieties of farming activities besides the farmers get some knowledge farm of activities 3) The farmers are able to created more activities for themselves and are able to produce the product in various seasons for less risk of uncertainty environment and better product price. 4) To maximize The resource utilization for sufficient foods, better income better living standard, warm family relationship, increment reduction and social cost reduction.

Suggestions for Development the relation creation of the community and the new agricultural theory production : 1) The establishment the demonstration site of the new theory by promoting success cases as learning centers of the communities, regions, and among geographic regions of the country; 2) Setting up networking among farmer groups /farm visit programs throughout the kingdom; 3) Establishing the extension units to provide technical assistances and knowledge dissemination through mass media such as radio and television programs; 4) Expanding and strengthening the public extension activities towards the advanced stage of development of the new theory using successful cases as key catalysts; 5) Reformulating the current agricultural development plan to integrate the new theory philosophy up to national agenda; and 6) Setting up the exhibition fairs and contests of successful cases for prizes and awards for greater awareness and wider practices among farm communities in the country.